

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2010-05-18
 Meddelad i
 Stockholm

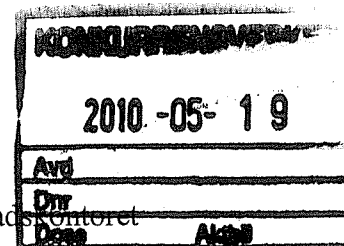
Mål nr
 28520-10
 Enhet 13

SÖKANDE

RB Rahel Belatchew Arkitektur AB, 556700-8189
 Regeringsgatan 88
 111 39 Stockholm

MOTPART

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad – Stadsbyggnadskontoret
 Box 8314
 104 20 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår RB Rahel Belatchew Arkitektur AB:s ansökan om ingripande enligt LOU avseende avtalsområde 3 i upphandlingen.

Dok.Id 22954

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stad genomför med stöd av Stadsbyggnadskontoret i Stockholms stad (SBK) en upphandling av ramavtal avseende konsulter inom detaljplanering, programstudier och stadsanalys (dnr 2009-15369). Upphandlingen genomförs som ett s.k. öppet förfarande. Upphandlingen är uppdelad i fyra från varandra skilda avtalsområden. Anbud kan lämnas för ett eller flera avtalsområden. Områdena kommer att utvärderas separat och utgör var och ett egna avtalsområden, nämligen:

1. plankonsulter för uppdrag av varierande omfattning inom området detaljplanering,
2. plankonsulter för mindre omfattande uppdrag inom området detaljplanering,
3. arkitektkonsulter för uppdrag inom området programstudier m.m. och
4. arkitektkonsulter för uppdrag inom området stadsanalys.

Av korrigerat tilldelningsbeslut av den 13 april 2010 framgår avseende avtalsområde 3 att anbud från RB Rahel Belatchew Arkitektur AB (RBA) uteslutits från vidare utvärdering eftersom RBA inte har ansetts uppfylla samtliga skall-krav.

YRKANDEN M.M.

RBA ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen vad avser avtalsområde 3 ska rättas eller alternativt göras om.

SBK bestrider bifall till ansökan.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

RBA har utvecklat grunderna för sin talan genom att anföra i huvudsak följande omständigheter. SBK har upphandlat konsulter inom detaljplanering, programstudier och stadsanalys. RBA har lämnat anbud för avtalsområde 3 – Arkitekter för uppdrag inom området programstudier m.m. Avtalsperioden är på två år med möjlighet till förlängning på upp till ytterligare två år vilket innebär att det kan dröja fyra år till nästa upphandlingstillfälle. Förutom stadsbyggnadskontoret kommer också Stockholms stads exploateringskontor och Stockholms stads trafikkontor att kunna avropa på ramavtal inom avtalsområde 3 i denna upphandling. Vid offentliggörandet av tilldelningsbeslut via e-post den 27 mars 2010 med tillhörande utvärderingsunderlag framgår att RBA tillhörde de 12 byråer som tilldelats ramavtal. RBA återfanns på position nummer 8. Totalt hade 20 byråer lämnat en ansökan som enligt SBK uppfyllt samtliga krav på leverantören. Den 13 april 2010 skickade SBK ett korrigerat tilldelningsbeslut. RBA fanns då inte längre med på listan med byråer som tilldelats ramavtal, då RBA inte längre ansågs uppfylla samtliga i upphandlingen ställda krav på leverantören. SBK lämnade följande motivering:

”Företags referens 5 bedöms som ej relevant eftersom det inte är beläget i storstadsmiljö.

Med hänvisning till ovanstående har konstaterats att anbudet inte uppfyller samtliga ställda krav på leverantören. Anbudet har av detta skäl inte utvärderats vidare.”

I förfrågningsunderlaget anges krav på leverantörens referensprojekt för avtalsområde 3 under position 1.3.3 enligt följande:

”Anbudsgivande företag skall:

(...)

Ha hög kompetens inom stadsplanering och god kapacitet att genomföra program- och skissuppdrag.

(...)

Ha god erfarenhet av programstudier och idé/skissarbete, utredningar i tidiga skeden, översiktliga utredningar i storstadsmiljö samt hög kompetens avseende gestaltning och bildframställning. Med storstadsmiljö avses tätbefolkade stadsdelar där ett stort antal intressenter och sakägare berörs och där det finns ett betydande av inslag av avvägningar mellan olika intressen.

Anbudet ska innehålla: 5 st relevanta referensprojekt som konfirmerar företagets erfarenhet av efterfrågad tjänst. (...). Referensprojekten ska (...) innehålla en beskrivning av uppdraget med utgångspunkt i kravställningen, (...)”

RBA:s tolkning av förfrågningsunderlaget är att SBK efterfrågar kompetens och erfarenhet inom fyra områden där ”utredningar i storstadsmiljö” utgör ett av nedanstående områden:

1. programstudier och idé/skissarbete
2. utredningar i tidiga skeden
3. översiktliga utredningar i storstadsmiljö
4. hög kompetens avseende gestaltning och bildframställning

Det framgår ingenstans i förfrågningsunderlaget att ”utredningar i storstadsmiljö” är ett grundläggande krav för samtliga fem referensprojekt som efterfrågas. RBA anser sig därmed på felaktiga grunder ha uteslutits från vidare utvärdering i upphandlingen. RBA anser att samtliga inlämnade fem referensprojekt är i enlighet med förfrågningsunderlaget. RBA anser

därför att SBK ska räkna även RBA:s företagsreferens 5 som relevant och att RBA:s anbud därmed ska utvärderas fullt ut.

SBK har till utvecklat grunderna för sitt bestridande genom att anföra i huvudsak följande. De krav som ställs på leverantören under position 1.3.3 pekar tydligt på att projekterfarenhet i storstadsmiljö är av central vikt och något som ska tolkas som ett övergripande krav. Förtydligandet av vad som avses med storstadsmiljö understryker vikten av den erfarenheten bland de konsulter som Stockholms stad kan komma att ingå avtal med. Under anbudstiden inkom flera frågor, bl.a. dessa:

1. Var går definitionsmässigt gränsen för storstad? Godkänns referenser från mindre/mellanstora städer men med den beskrivna problematiken?
2. För avtalsområde 1–3 ställs krav på erfarenhet av storstadsproblematik men ej nr 4. Gäller det inte för 4:an?

Till svar, vilka också publicerades på OPIC (stadens ombud för distribution av förfrågningsunderlag samt frågor och svar) i god tid innan anbudstidens utgång, angavs följande:

1. Storstadsproblematik definieras av komplexiteten i projekten som beskrivs i förfrågan. Referensprojekten ska omfatta den problematiken. Stadens storlek bedöms ej.
2. Nej.

Sammantaget är därför RBA:s tolkning att ”utredningar i storstadsmiljö” inte skulle vara ett grundläggande krav för samtliga referensprojekt inte rimlig. RBA:s yrkande om att upphandlingen ska rättas eller göras om bör därför inte bifallas.

RBA har genmält och vidhållit att det av förfrågningsunderlaget inte framgår att kravet på projekterfarenhet i storstadsmiljö omfattar samtliga fem efterfrågade företagsreferenser inom avtalsområde 3. Inte heller de ”frågor och svar” som SBK hänvisar till kan anses styrka att ett sådant krav finns. Att nu i efterhand ställa ett sådant krav innebär att förfrågningsunderlaget ändrats på ett väsentligt sätt vilket i sig utgör grund för att upphandlingen ska göras om. Det faktum att RBA:s anbud först godkänns, för att sedan vid en andra anbudsprövning förkastas, visar att det aktuella kravet är otydligt, då upphandlande myndighet inte själva kunnat utläsa kravets innebörd vid den första anbudsprövningen. Att SBK ser storstadsproblematiken som något självklart i upphandlingen är inte relevant då något sådant krav som görs gällande de facto inte har ställts i upphandlingen.

UTREDNINGEN

I avsnitt 1.3.3 i förfrågningsunderlaget, ”Krav på leverantören gällande avtalsområde 3 – Arkitekter för uppdrag inom området programstudier mm”, framgår bl.a. följande

Anbudsgivande företag skall:

[...]

Ha god erfarenhet av programstudier och idé/skissarbete, utredningar i tidiga skeden, översiktliga utredningar i storstadsmiljö samt hög kompetens avseende gestaltning och bildframställning. Med storstadsmiljö avses tätbefolkade stadsdelar där ett stort antal intressenter och sakägare berörs och där det finns ett betydande av inslag av avvägningar mellan olika intressen.

Anbudet ska innehålla: 5 st relevanta referensprojekt som konfirmerar företagets erfarenhet av efterfrågad tjänst. Referensprojekten ska vara

utförda av i anbudet angivna konsulter. Referensprojekten ska redovisas på högst en A 4-sida och innehålla en beskrivning av uppdraget med utgångspunkt i kravställningen, ansvarig handläggare, budget för uppdraget, när uppdraget genomfördes samt namn och kontaktuppgifter till beställare.

Av punkt 2.6 i SBK:s reviderade upphandlingsrapport daterad den 12 april 2010 framgår att RBA:s referensprojekt nr 5 inte har bedömts som relevant eftersom det inte är beläget i storstadsmiljö. Med hänsyn till detta har även konstaterats att anbudet inte uppfyller samtliga ställda krav på leverantören, varför anbudet inte har utvärderats vidare.

Av RBA:s anbud framgår att referensprojektet nr 5 avser utveckling av bostäder och hotell i Åre.

DOMSKÄL

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna i 1 kap. 9 § LOU. Förvaltningsrätten ska endast beakta de grunder som sökanden har framfört i målet. Naturligtvis ska mot detta ställas vad den upphandlande myndigheten anfört och beaktas vad som framgår av handlingarna i övrigt.

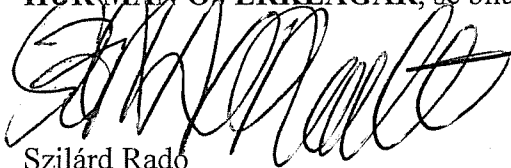
Frågan i målet är huruvida SBK har haft fog för beslutet att utesluta RBA:s anbud från utvärdering på den grunden att bolaget inte uppfyllt krav på fem relevanta referensprojekt.

Inledningsvis konstaterar förvaltningsrätten att kravet på fem relevanta referensprojekt som bekräftar anbudsgivarens erfarenhet av efterfrågad tjänst inte kan förstås på annat sätt än att samtliga fem åberopade projekt ska uppfylla de krav som ställs på efterfrågad tjänst. Kravet på erfarenhet av arbete i storstadsmiljö får således anses omfatta samtliga referensprojekt – något som enligt förvaltningsrättens mening även med tillräcklig tydlighet framgår och är således i linje med principen om transparens.

Mot bakgrund härav, och då RBA inte har visat att referensprojekt nr 5 omfattar vad som enligt förfrågningsunderlaget avses med storstadsmiljö, konstaterar förvaltningsrätten att SBK har haft fog för sitt beslut att utesluta RBA:s anbud från vidare utvärdering i upphandlingen.

Förutsättningar för ingripande enligt LOU saknas. RBA:s ansökan om överprövning avseende avtalsområde 3 ska följaktligen avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Szilárd Rado
fiskal

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Johan Rick.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

